

Borut Petrović Jesenovec

ERASMUS MOBILNOST NA FAKULTETI ZA SOCIALNO DELO

Tuji študenti kot pokazatelj kakovosti

Čeprav je Fakulteta za socialno delo najmanjša fakulteta Univerze v Ljubljani, je po številu mobilnih študentov uvrščena boljše kot marsikatera veliko večja fakulteta. Število tujih izmenjalnih študentov, na primer, se vztrajno povečuje že več let zapored. V poročilu so navedeni nekateri razlogi, zakaj fakulteta na področju študentske mobilnosti kljub neugodnim razmeram dosega tako dobre rezultate.

Ključne besede: izmenjava, internacionalizacija, strategija.

Borut Petrović Jesenovec je Erasmus koordinator na Fakulteti za socialno delo. Kontakt: office@fsd.uni-lj.si.

ERASMUS MOBILITY AT THE FACULTY OF SOCIAL WORK – IN-COMING STUDENTS AS AN INDICATOR OF QUALITY

Although the Faculty of Social Work is the smallest faculty of the University of Ljubljana, it ranks, if we consider mobility numbers, higher than many other, much bigger faculties. The number of in-coming students, for example, has been increasing for at least six years. The report tries to elaborate on some of the reasons why the Faculty of Social Work is doing so well, despite unfavourable conditions.

Keywords: exchange, internationalisation, strategy.

Borut Petrović Jesenovec is an Erasmus coordinator at the Faculty of Social Work, University of Ljubljana. Contact: office@fsd.uni-lj.si.

Univerza v Ljubljani se zaveda nujnosti vključevanja v mednarodni pretok znanja in ima skrbno izdelano strategijo za povečanje prepoznavnosti kot »vodilna univerza v širši regiji« in kuje ambiciozne načrte glede uresničevanja teh ciljev. Tako je v svojem promocijskem gradivu (Strategija UL 2012) drzno napovedala, da bo do leta 2020 »za tretjino povečala število študentov na izmenjavi ter za četrtno število tujih študentov in število tujih učiteljev in raziskovalcev«.

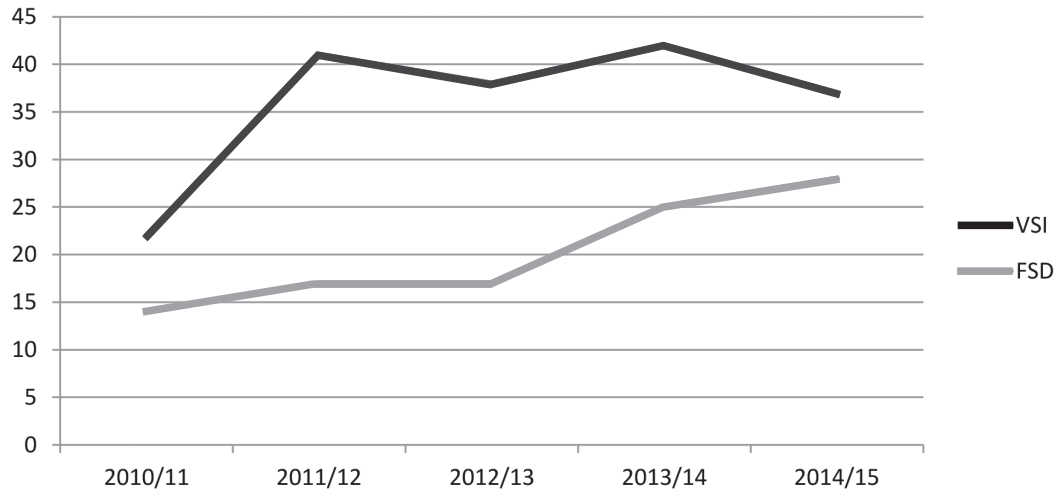
Fakultete se s tem velikim izzivom spoprijemajo na različne načine. Peščica največjih fakultet Univerze v Ljubljani je uvedla redna predavanja v angleščini in si tako zagotovila dotok tujih študentov. Večina manjših in tudi srednje velikih fakultet pa se srečuje s problemom, kako ob (pre)obremenjenosti učiteljskega osebja in odsotnosti finančnih stimulacij za delo s tujimi študenti uresničevati velikopotezne načrte krovne organizacije.

Tako marsikatera majhna fakulteta tuje študente zaradi takšnih razmer kljub uradnim željam po povečanju internacionalizacije doživlja kot breme (odhajajoči študenti niso tako velik problem, saj se z njimi tako ali tako ni treba neposredno ukvarjati). S tujimi študenti se domači profesorji zato velikokrat ukvarjajo poredko, površno, in jim ne ponujajo rednih predavanj v angleščini.

Tako je bilo pred leti tudi na Fakulteti za socialno delo. V študijskem letu 2010/11 se je na fakulteto vpisalo 14 Erasmus študentov. Potem pa je bilo uvedenih nekaj ukrepov za povečanje števila tujih študentov. Zadevali so boljšo organizacijo mobilnosti in za fakulteto niso povzročili večjih finančnih stroškov. V resnici je šlo za golo iznajdljivost. V šolskem letu 2014/15 je bilo na fakulteto vpisanih že 28 tujih študentov, torej natanko sto odstotkov več kot pred štirimi leti.

Če pa upoštevamo število vseh tujih Erasmus študentov, torej tudi tistih, ki so bili vpisani na druge fakultete, a so imeli na Fakulteti za socialno delo vsaj en predmet, so številke še večje. Kot prikazuje graf 1, je v šolskem letu 2010/11 na FSD študiralo 22 Erasmus študentov, že naslednje leto pa se je število povzelo na 41. V naslednjih letih se je število ustalilo pri okoli 40 tujih Erasmus študentov na šolsko leto. Za majhno fakulteto so to velike številke. V študijskem letu 2013/14 so na primer skupaj dosegli skoraj 900 kreditnih točk.

Graf 1: Število tujih Erasmus študentov na FSD.

In kateri inovativni in tako rekoč brezplačni ukrepi so pripomogli k takemu povečanju števila tujih izmenjalnih študentov? Za začetek je bil na internetni strani uveden podrobnejši opis predmetov v angleščini, ki so jih lahko izbrali tuji študenti. Tako so lahko kandidati za izmenjavo dobili dobre informacije o tem, kaj lahko pričakujejo. To je osnovna infrastruktura. Manjkale niso niti fotografije profesorjev in asistentov.

Drugi pomemben ukrep je bila uvedba orientacijskega tedna na začetku vsakega semestra. Študenti so lahko spoznali vse učiteljsko osebje in se na podlagi uvodnih oz. spoznavnih predstavitev odločili za tiste predmete in profesorje, ki so jih najbolj prepričali. Študenti so tako dobili večjo moč odločanja, saj so lahko svoje študijske sporazume popolnoma spremenili, če so hoteli. To je že takoj na začetku študija povečalo njihovo zadovoljstvo.

Prednost te metoda je bila v tem, da so nekateri (najprepričljivejši) profesorji dobili več študentov, zato so večji skupini »moral« ponuditi redna predavanja. Če ne vsak teden, pa vsaj vsak drugi. Občutek pomembnosti se je pri študentih tako še povečal, saj niso imeli na voljo samo redkih ali celo enkratnih individualnih konsultacij. Ker pa je bilo število študentov za določen predmet kljub vsemu še vedno obvladljivo (od 10 do 20), so bile ustvarjene idealne razmere za prijetne razprave in predavanja.

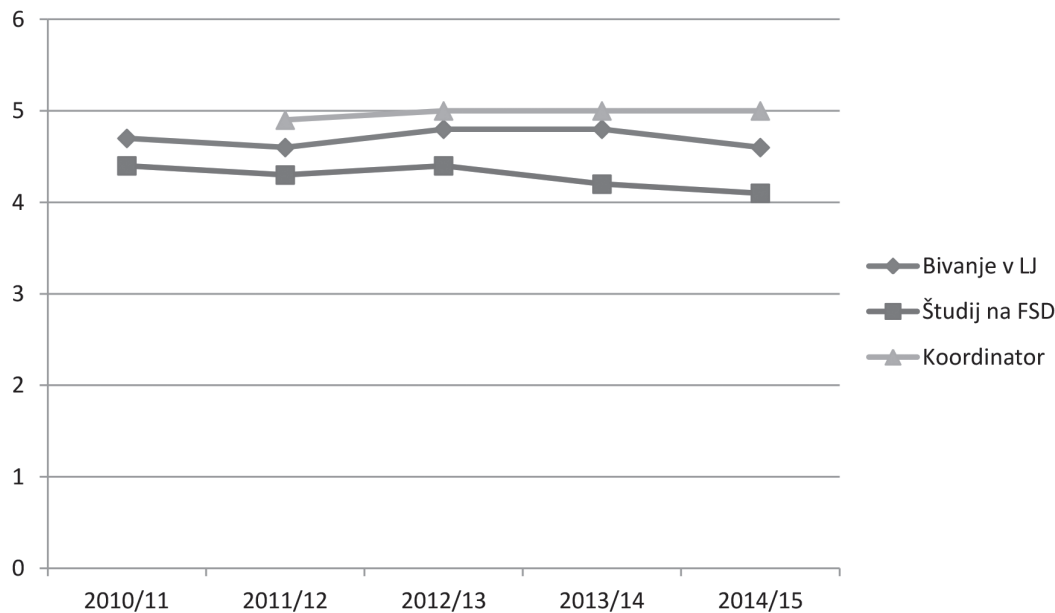
Naslednji ukrep je bila uvedba vprašalnikov na koncu študija. Preden so študenti dobili potrdilo o opravljenih študijskih obveznostih, so morali oceniti vsakega svojega profesorja. Rezultate ankete je koordinator poslal profesorjem. Najslabše ocenjeni so bili tako »pod pritiskom«, da morajo svoj način poučevanja izboljšati, sicer so bili v naslednjem šolskem letu lahko »umaknjeni iz ponudbe«.

Poleg tega, da so vsi študentje ocenili profesorje, so izpolnili še splošni vprašalnik o zadovoljstvu z bivanjem v Ljubljani in posebej s študijem na Fakulteti za socialno delo. Graf 2 prikazuje, da so na splošno Erasmus študentje z bivanjem v Ljubljani zelo zadovoljni (na 5-stopenjski lestvici je povprečna ocena 4,6). Nekoliko slabše so zadovoljni s študijem na fakulteti (povprečna ocena je bila v šolskem letu 2014/15 4,1). Evalvacija v več zaporednih letih ne kaže bistvenih odstopanj od teh vrednosti. Vprašalniki so pokazali tudi, da so tuji študenti zelo zadovoljni z Erasmus koordinatorjem. Po njihovih besedah je to izjemno pomembna figura, ki zelo vpliva na njihovo počutje na fakulteti.

Poleg tega je za tuje Erasmus študente fakulteta začela organizirati izobraževalne obšolske dejavnosti, vključene v tako imenovani *welcome programme*: izlete, obiske muzejev, razprave, spoznavna srečanja, degustacije. Tako so dobili priložnost, da Slovenijo bolje spoznajo.

Namen teh dejavnosti je povečati njihov občutek, da so dobrodošli, dragoceni in pomembni. Njihovo zadovoljstvo s fakulteto se tako še poveča, zadovoljni študenti pa so dolgoročno najboljša

Graf 2: Evalvacija bivanja v Ljubljani in kakovosti študija na FSD.

reklama za fakulteto. S takšnim odnosom fakulteta posredno dokazuje tudi, da s socialnim delom misli resno: ljudje so pomembni, treba je negovati odnose, temelj odnosov pa je dobra komunikacija. Tu je mogoče že z malo truda doseči lepe rezultate.

Študentje so v anketah kot najbolj pozitivno lastnost fakultete navajali »ozračje« domačnosti, intimnosti, sprejetosti. Majhnost fakultete so navajali kot veliko prednost, nikakor kot pomanjkljivost. Tule je nekaj značilnih izjav:

Študirala sem na treh ljubljanskih fakultetah, ampak tale je bila najboljša.

Če bi bil lahko še enkrat Erasmus študent, bi si želel biti tako sprejet, kot sem bil tukaj.

Všeč mi je bila klima, ta fakulteta je bila kot družina. Učitelji imajo res »socialnodelavski duh« in se hočejo študentom približati.

Všeč mi je bilo, kako so me koordinator in učitelji obravnavali, klicali so me po imenu in se vedli do mene, kot da sem oseba, ne pa številka.

Všeč so mi bili družinsko ozračje, osebni stik z učitelji in drugimi študenti in predavanja, ki so spominjala na pogovor.

Rad bi poudaril, da fakulteta v odnosu do tujih študentov kaže tudi odnos do internacionalizacije. Študentje niso samo študentje, so tudi predstavniki tujih, partnerskih ustanov in pomembno pripomorejo k prenosu idej in znanja (da, tudi učitelji se učijo od njih!). Utečene izmenjave lahko vodijo do sodelovanja v različnih projektih ali do učiteljskih izmenjav. Mobilnost študentov in tudi profesorjev je kot kisik, ki fakulteto ves čas izpostavlja novim idejam in novemu dogajanju na področju razvoja teorij in praks. Ena od prednosti mobilnosti je tudi, da lahko fakulteta zaradi nje dobi bolj objektivno predstavo o tem, kako deluje, ker se mova ves čas primerjati z drugimi podobnimi fakultetami.

Kot primer nadgradnje Erasmus izmenjave lahko navedem Erasmus intenzivni program z naslovom *From farm to fork: food self-sufficiency as social right*, ki ga je Fakulteta za socialno delo leta 2014 izvedla v sodelovanju z devetimi partnerskimi ustanovami. Sodelovalo je približno 30 študentov in 10 profesorjev. Brez razvejenih stikov, ki so zasluga Erasmus bilateralnih sporazumov, to ne bi bilo mogoče.

V zadnjih letih se je prav po zaslugi internacionalizacije pokazalo, da je Fakulteta za socialno delo kljub svoji majhnosti na zemljevidu Evrope presenetljivo prepoznavna, prodorna,

Fotografija 1: Tuji Erasmus študenti pred Fakulteto za socialno delo (arhiv avtorja).

kakovostna, izvirna in zaželena. V nasprotju z državami evropskega juga, v katerih se socialno delo tesneje povezuje z medicinsko paradigmo, Fakulteta za socialno delo brez dvoma sodi na evropski sever, kjer je veliko bolj poudarjena psihološka razsežnost te znanosti, ki povečuje moč uporabnika oziroma, če uporabim lokalno izrazoslovje, zaveznika in sopotnika v soustvarjenem procesu pomoči.

Erasmus mobilnost se tako kaže kot pomembno orodje samoevalvacije in kazalec odličnosti.

Vir

Strategija UL (2012). *Strategija Univerze v Ljubljani 2012–2020: odlični in ustvarjalni*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani.